

Вступ

Рукопис, який ви збираєтесь прочитати, потрапив мені до рук таким чином.

Ввечері 17 лютого 1976 року в наші двері подзвонили, і моя дружина пішла відчиняти. За хвилину вона повернулася до спальні, де ми дивилися телевізор, і сказала, що мене хоче бачити якась жінка.

Я встав і пройшов до передпокою. Вхідні двері були відчинені. На ганку стояла висока, добре вдягнена жінка років за п'ятдесят. У руках у неї був великий пухкий конверт.

— Ви Роберт Нільсен? — спитала вона.

Я відповів ствердно, і вона простягнула мені конверт.

— Тоді це вам, — промовила вона.

Я глянув на нього з підозрою і спитав, що в ньому.

— Послання від вашого брата, — була відповідь.

Це лише підсилило підозру.

— Що ви маєте на увазі? — спитав я.

— Цей рукопис продиктував мені ваш брат Крис, — сказала вона.

Слова жінки обурили мене.

— Не знаю, хто ви, — сказав я, — та якби ви мали хоч малесеньке уявлення про мого брата, ви б знали, що він більше року як помер.

Жінка зітхнула.

— Я *знаю* це, містере Нільсен, — втомленим голосом відповіла вона. — Я екстрасенс. Ваш брат передав мені цей матеріал з...

Побачивши, що я зачиняю двері, жінка зупинилась і випалила:

— Містере Нільсен, *благаю!*

Її голос звучав так щиро і наполегливо, що я глянув на неї з подивом.

— Шість виснажливих місяців я працювала над цим рукописом, — продовжила вона. — Не тому, що мені так хотілося. В мене купа власних справ. Але ваш брат не полишав мене у спокої, доки я не записала його послання, все до останнього слова, і не пообіцяла, що передам його вам.

У її голосі пролунав відчай.

— А тепер заберіть його і дайте вже мені спокій.

З цими словами вона тицьнула конверт мені в руки, розвернувшись і поспішила вниз до пішохідної стежки. Я бачив, як вона сіла в своє авто і поїхала якнайшвидше.

Ніколи більше я не зустрів цю жінку і не чув про неї. Навіть імені її не знаю.

Я вже тричі прочитав рукопис. Знати б тільки, що з ним робити.

Я людина не релігійна, та, як кожен з нас, хотів би вірити, що смерть — дещо більше, ніж просто забуття. І все ж мені важко, якщо взагалі можливо, сприймати цю історію за чисту монету. Я тримаюся думки, що все це і є не більш як *історія*.

У ній і справді є деякі факти. Факти з життя мого брата і його родини, які та жінка знати просто не могла, хіба припустити, що вона вдалась до кількамісячного складного — і недешевого — розслідування, аби розкопати їх, перш ніж

створити рукопис. Якщо так, то навіщо їй це? Що вона могла виграти від цієї махінації?

Я маю чимало різноманітних запитань стосовно цієї книги. Не буду їх перелічувати, а краще дам читачеві можливість сформулювати власні. Лише в одному я впевнений: якщо цей рукопис — правда, кожному з нас слід задуматись про своє життя. Глибоко задуматись.

*Роберт Нільсен
Ісліп, Нью-Йорк,
січень 1978 року*

Коли я пішов з кінотеатру, було за одинадцять. Я сів у машину й поїхав на майданчик для гри в гольф. Маленький — дитячий. Не можу передати це слово. Гаразд. Скажу по буквах. Повільно. М-і-н... і-а... т-ю-р... н-и-й. Добре, є.

Там був жвавий рух, на тій... вулиці? Ні, ширше. А-ве... ню? Неточно, але підійде. Мені здалося, що можна виїхати, тож я почав рух. Та мав зупинитись — мені назустріч летіла машина. Там було досить простору, щоб об'їхати моє авто, але вона цього не зробила. Вдарила в переднє ліве крило. Автомобіль закрутився.

Мене трусило, але я був пристебнутий поясом. Не поясом. П-а-с-ком. Я не мав отримати важких поранень. Але з'явився фургон і вдарив у заднє праве крило моєї автівки, викинувши її на центральну смугу. У протилежному напрямку рухалась вантажівка. Вдарила мою машину просто в лоб. Я чув тріск і скрегіт, чув, як ламається скло. Я вдарився головою, і чорна безодня поглинула мене. Здається, на мить я побачив самого себе — скривавленого, непритомного. Потім настала темрява.

Я знов опритомнів. Боліло нестерпно. Я чув жахливий звук власного дихання, неглибокого й повільного, з раптовими схлипами. Мої ноги були холодні як лід. Я пам'ятаю це.

Поступово я відчув кімнату навколо себе. Гадаю, людей також. Щось не давало мені бути впевненим. Сидача. Ні, ще раз. С-е-д-а-ц-і... седація.

До мене долинув голос. Він щось промовляв пошепки, але слів я розібрати не міг. На мить я побачив поруч із собою чинючу фігуру. Мої очі були заплющені, але я її бачив. Я не міг розібрати, була це чоловіча чи жіноча фігура, але я знав, що вона промовляє до мене. Слів я не чув, тож вона пішла.

Новий напад болю, тепер уже душевного, поступово охоплював мене. Біль наростав, наче звук, коли вмикаєш радіо. Це був уже не мій біль, а біль Енн. Вона ридала від страху.

Смертний сон

Стрімкий вир зображень

Є така фраза: «Почніть від початку». Я не можу цього зробити. Я починаю з кінця — з завершення моїх днів на землі. Викладаю тобі все, як воно сталося, — і те, що сталося потім.

Кілька слів щодо тексту. Ти читав мої твори, Роберте. Цей звіт може здатись несхожим на них. Причина в тому, що мої можливості обмежені людиною, яка його пише. Мої думки мусять проходити крізь її розум, і я не владний з цим нічого зробити. Не всі зерна будуть просіяні крізь сито. Зрозумій, якщо текст виявиться занадто спрощеним. Особливо спочатку.

Ми з нею й так робимо все, що можемо.

Дякувати Богу, того вечора я був сам. Зазвичай ми ходили в кіно разом із Йєном. Двічі на тиждень — ти ж знаєш, через мою роботу.

Того вечора він не пішов. Грав у шкільній виставі. Дякувати Богу ще раз.

Я був у кінотеатрі біля торговельного центру. Не можу продиктувати назву. Якась довга, складалася з двох частин. Спитай назву в Йєна.

Через те, що мене було поранено. Вона боялася за мене. Я відчував її муку — страждання були нестерпними. Силою волі я намагався відігнати ману, але не міг. Намагався вимовити її ім'я, але марно. Не плач, думав я. Зі мною все буде добре. Не бійся. Я люблю тебе, Енн. Де ти?

Тієї миті я був удома. Був недільний вечір. Ми всі перебували в залі, гомоніли й сміялися. Енн сиділа поруч зі мною, поруч із нею Йєн. За Йєном — Ричард, і на іншому кінці дивану — Марі. Однією рукою я обіймав Енн, яка притулилась до мене. Вона була тепла, я цілував її в щоку. Ми посміхались одне до одного. Був недільний вечір, тихий і спокійний, і ми всі були разом.

Я відчув, що темрява починає розсіюватись. Я лежав у ліжку. Знову повернувся біль, пронизавши мене наскрізь. Ніколи в житті мені не було так боляче. Я відчував, що мене відносить. Саме так — відносить.

Я чув тепер зловісний звук — наче гуркіт у моєму горлі. Я молив Небо, щоб Енн і діти не опинилися поряд. Це б їх дуже налякало. Я благав Бога не дати їм почути той страхотливий звук, захистити від цього жахіття.

І тоді у мене в голові промайнула думка: «Крисе, ти помираєш». З усіх сил я намагався вдихнути, але рідина, що накопичилась у дихальному горлі, не пропускала повітря. Я почувався кволим і важким, зав'язлим у гущі.

Хтось був поруч із ліжком. Знову та фігура.

— Не опирайся цьому, Крисе, — промовила вона.

Я лише розлютився від цих слів. Хоч би що це було, воно хотіло моєї смерті. Я опирався цьому. Не дамся. «Енн! — подумки кликав я. — Втримай мене! Не дай їм мене забрати!»

Я знову відчував, що мене відносить. Мене раптом осягнула жахлива думка, що поранення були занадто важкими. Я відчув миттєву слабкість. А тоді — щось зовсім незвичайне. *Лоскіт*. Знаю, це дивно. Безглуздо. Але це так. Лоскіт по всьому тілу.